

МЕТОДИ УДОСКОНАЛЕННЯ ПРИКЛАДНОГО ВИКОРИСТАННЯ КОНЕЙ РІЗНИХ ПОРІД В УМОВАХ КСК «СТЕТСОН» ОВІДІОПОЛЬСЬКОГО РАЙОНУ ОДЕСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Пашко А.М., магістр 2 курсу
Косенко С.Ю., кандидат с.-г. наук, доцент, kosenkosu@ukr.net

Одеський державний аграрний університет

Вивчали напрямки роботи і методи підготовки коней, яких використовують при таких видах прикладного конярства, як іпотерапія та лікувальна верхова їзда. При дослідженні впливу на коней пацієнтів, що займаються іпотерапією, встановлено, що ці заняття підвищують у коней частоту пульсу у 1,1 рази у порівнянні з контрольною групою, а частоту дихання – у 1,8 разів, що свідчить про перезбудження тварин.

Ключові слова: коні, іпотерапія, пульс, дихання, алюри.

Вступ. Останнім часом в Україні, як і у багатьох розвинених європейських країнах, відмічається підвищена зацікавленість різними напрямками прикладного конярства, таких як кінний туризм, іпотерапія та лікувальна верхова їзда, екіпажний прокат, кінна охота, кінні шоу і вистави, верхова їзда і дитячий спорт [1]. Медики проводять досліди механізму впливу верхової їзди на організм людини. А вплив цей чисельний і різноманітний. Тому прикладним конярством починають займатися все більше людей [2, 3].

Актуальність теми полягає в більш глибокому вивченні методики відбору і підготовки коней для іпотерапії з метою запровадження її в Одеському регіоні для більш широкого залучення пацієнтів, а також створення сприятливих умов для активного відпочинку населення за допомогою кінного туризму та верхової їзди.

Метою роботи є вивчення напрямків роботи і методів підготовки коней, яких використовують при такому виді прикладного конярства, як іпотерапія, а також впливу занять з пацієнтами на коней-терапевтів.

Матеріали і методика досліджень. Роботу з вивчення техніки підготовки коней для використання у іпотерапії проводили в умовах кінноспортивного клубу «Стетсон», який знаходиться за адресою Одеська область, Овідіопольській район, Овідіопольська дорога, 8. Кінноспортивний клуб «Стетсон» спеціалізується на навчанні основам верхової їзди, проведенні іпотерапії, кінних прогулянок по маршрутам, проведенню змагань з манежною їзди та конкуру. Об'єктом досліджень були коні (n = 32 гол) української верхової, російської рисистої, тракененської порід та шетлендський поні. Віковий склад коней від 4 до 18 років. Всі коні клубу залучені до проведення занять іпотерапією та лікувальною верховою їздою, деякі з них використовуються паралельно для навчання основам верхової їзди.

Частоту пульсу та дихання під час досліду з іпотерапевтичними кіньми вимірювали у стані спокою. Частоту рухів рахували по одній кінцівці (права чи ліва передня нога) за методикою Ласкова. А. А.

Результати досліджень. Для вивчення впливу пацієнтів, що займаються іпотерапією, на роботоздатність терапевтичних коней, на базі КСК «Стетсон» було створено контрольну і дослідну групи. В дослідну групу увійшли 8 голів коней, які активно використовувались для занять іпотерапією, в контрольну – 8 голів, що в іпотерапії були не задіяні. Всі тварини знаходились в однакових умовах утримання і годівлі.

Після занять з пацієнтами у коней дослідної групи спостерігався збуджений стан та порушення координації рухів, в той час як тварини контрольної групи мали стабільні показники дихання і пульсу (табл. 1).

Таблиця 1. Фізіологічні та зоотехнічні показники коней контрольної та дослідної груп

Контрольна група					Дослідна група				
Кличка коня	Частота пульсу	Частота дихання	Частота руху кроком	Частота руху риссю	Кличка коня	Частота пульсу	Частота дихання	Частота руху кроком	Частота руху риссю
Аті	31	12	46	86	Закон	34	18	42	58
Берта	32	8	42	68	Земляк	32	20	36	65
Жасмін	30	12	40	64	Зоря	42	14	46	70
Мілан	28	12	40	64	Кент	30	20	40	62
Мінутка	30	12	36	62	Лінда	34	26	38	61
Моцарт	28	8	40	64	Лоза	26	18	42	73
Пума	30	12	55	78	Міраж	40	24	39	58
Пері	36	8	44	63	Тюб'ік	34	11	47	70
Усього	30,6	10,5	42,9	68,6	Усього	34	18,9	41,3	64,6

Як свідчать дані таблиці 1, частота пульсу у дослідної групи при русі кроком у 1,1 разів, а дихання – у 1,8 разів вище, ніж у контрольної. Це, вочевидь, пов'язане з функціональним станом центральної нервової системи, так як при перезбудженні спостерігається підвищення частоти пульсу та дихання. Співвідношення частоти пульсу та дихання у коней з дослідної групи складає 1:2, а у коней контрольної – 1:3. Такі співвідношення ще раз доказують перезбудження – майже стресовий стан тварин дослідної групи. Вони потребують відпочинок та роботу, що відповідає зняттю нервового напруження. У коней найліпшим антистресовим фактором є робота на вільних алюрах, вона сприяє рідкому та глибокому диханню та знімає емоціональне напруження у тварин.

Отже, можливо припустити, що спілкування коней з пацієнтами є для тварин великим психоемоційним навантаженням, причому нервове напруження обумовлено саме роботою з пацієнтами, оскільки коні контрольної групи не знаходилися у стані повного спокою – з ними займалися берейтори.

Таким чином, для поліпшення загального стану тварин, яких використовують для іпотерапії, необхідно надавати систематичний відпочинок та періодично проводити реабілітаційні періоди у вигляді перерви в роботі та вільного моціону з метою запобігання у них стресових явищ.

Висновки. Заняття іпотерапією з пацієнтами підвищують у коней частоту пульсу у 1,1 рази у порівнянні з контрольною групою, а частоту дихання – у 1,8 разів, що свідчить про перезбудження тварин.

Список використаних джерел

1. Гопка Б.М., Судай В.Д., Скоцик В.Є. Нетрадиційне конярство: навч. посіб. Київ: Вища освіта, 2008. С. 43-67.
2. Кінь допоможе людині. *День*, 2009. № 220. URL: <https://day.kyiv.ua/uk/article/panorama-dnya/kin-dopomozhe-lyudini-yakshcho-lyudina-zgadaie-yakoyu-bula> [дата звернення 12.11.2022].
3. Сайт Управління охорони здоров'я. URL: <http://www.medycyna.sm.gov.ua/index.php/uk/955-ipopa> [дата звернення 12.11.2022].